

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2341/2023
14.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Горан Тодоровић, адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за саобраћајну делатност „НИШ ЕКСПРЕС“ Ниш, чији је пуномоћник Весна Лојпур Стојменовић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3896/22 од 11.01.2023. године, у седници одржаној 14.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3896/22 од 11.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 85/21 од 24.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број .. од 02.11.2017. године, које је допуњено решењем број .. од 09.11.2017. године, којим је тужили отказан уговор о раду и да се наложи туженом да тужилу врати на рад и призна сва права из радног односа који јој по закону припадају. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 75.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3896/22 од 11.01.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, поништено као незаконито решење туженог број .. од 02.11.2017. године, које је допуњено решењем број .. од 09.11.2017. године, којим је тужили отказан уговор о раду и обавезан је тужени да тужилу врати на рад и призна јој сва права по основу рада. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен захтев туженог да се тужилца обавезе да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 75.750,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили надокнади трошкове првостепеног и другостепеног парничног поступка у износу од 95.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог на радном месту шалтерског радника у ..., ... и Дана 02.11.2017. године тужени је тужили решењем отказао уговор о раду због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине у смислу одредаба члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и става 3. тачка 8. Закона о раду и члана 6. став 1. и члана 7. став 1. и 2. тачка 8, 9. и 19. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених „НИШ ЕКСПРЕС“ а.д., као и члана 19. тачка 4. и 7. уговора о раду. Према оспореном решењу тужила је учинила повреду радне обавезе и није поштовала радну дисциплину на тај начин што 09.10.2017. године није дошла на посао по распореду рада, а требало је да ради на продајном месту „ББ“ у ... од 5,30 до 12,30 часова, нити је оправдала своје одсуство са рада, нити је обавестила непосредног руководиоца о спречености доласка на рад. Тужили је пре доношења решења о отказу уговора о раду достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду. Она се писаним путем изјаснила на упозорења, а које наводе је тужени ценио тек у допунском решењу од 09.11.2017. године. Код туженог је на недељном нивоу доношен распоред рада за све запослене, а тај распоред је био подложен променама због коришћења годишњих одмора или боловања запослених. Распоред је доносио диспечар, те је сваког петка истицан на огласној табли на главној аутобуској станици у Прокупљу. Поред тога примерак распореда достављан је и запосленим шалтерским радницима на њиховим радним местима, пре свега због контроле. Дана 06.10.2017. године диспечар је донео распоред рада за следећу недељу, односно за период од 09.10.2017. године до 13.10.2017. године, за све запослене, па и за тужилу. Тужили је у тој радној недељи био промењен распоред рада, тако што је иста уместо редовне друге смене требала да ради прву смену. Распоред је истакнут на огласној табли на главној аутобуској станици, на коју је тужила одлазила да преда пазар и у петак 06.10.2017. године и у суботу 07.10.2017. године, али приликом својих одлазака није обратила пажњу, нити се интересовала за распоред рада за следећу недељу. Тужила је од стране колегинице била упозната да она од 09.10.2017. године користи годишњи одмор, те да је потребно да провери распоред рада за следећу недељу. Тужили је било познато да се поменути распоред доставља запосленима, као и то да критичном приликом исти њој није достављен. Тужени је током 2014. године донео службено саопштење са смерницама о поступању радника приликом доласка на посао, коју прописују обавезу радника да се по доласку на посао јаве шефу, како приликом редовног доласка на посао, тако и у случају закашњења, а са којим је тужила била упозната. Критичног дана контрола из Ниша је затекла затворено шалтерско место у јутарњим часовима, а након што је тужила телефонским путем позвана да се јави на посао одговорила је да ради другу смену, те да није упозната са изменама у распореду рада.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев неоснован. Тужила је тиме што 09.10.2017. године није дошла на посао по распореду рада, нити оправдала своје одсуство са рада, нити обавестила непосредног руководиоца о спречености доласка на рад, својом кривицом која се огледа у недостатку дужне пажње учинила повреду радне обавезе која јој је оспореним решењем стављена на терет.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да се недолазак тужиле на рад у првој смени дана 09.10.2017. године не може сматрати њеним пропустом код утврђења да је код туженог била пракса, осим објављивања распореда на огласној табли на главној станици, да се исти доставља шалтерским радницима на њиховим радним местима сваког петка за наредну недељу, те да је диспечар пропустио да то учини 06.10.2017. године. Како је тужила у недељи која је претходила њеном недоласку на рад, радила прву смену, а од стране диспечара није обавештена о распореду рада за следећу недељу, није имала сазнање да у понедељак треба да дође на рад у првој смени. Стога, на страни тужиле не постоји основ одговорности, ни намера, нити груба непажња, па нису испуњени ни услови за постојање отказног разлога који чини повреду радне обавезе. Тужилци се не може приписати у кривицу околност да је ишла да предаје пазар на главну аутобуску станицу, те да је имала могућност да се интересује о распореду за следећу недељу, што није учинила, као и да ју је колегиница упозорила на могућност коришћења годишњег одмора следеће недеље у ситуацији када су поред објављивања на огласној табли о распореду рада запослени обавештавани достављањем распореда на радном месту, што овом приликом није учињено. С тим у вези, тужила није самоиницијативно пропустила да дође на посао 09.10.2017. године, нити код ње постоји свест о недопустивости таквог понашања, јер је критичног дана дошла да ради по распореду за другу смену, па из њеног понашања не произилази да је исто такво да не може да настави рад код послодавца. Из наведених разлога првостепена пресуда је преиначена.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Оспореним решењем о престанку радног односа од 02.11.2017. године, допуњеним решењем од 09.11.2017. године, тужилци шалтерској радници у ... у Погону саобраћајно тржиште престао је радни однос код туженог отказом уговора о раду због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, члана 6. став 1. и члана 7. став 1. и став 2. тачка 8, 9. и 19. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених и члана 19. тачка 4. и 17. уговора о раду које је учинила на тај начин што 09.10.2017. године није дошла на посао по распореду рада, а требало је да ради тога дана на продајном месту „ББ“ у ... од 5,30 до 12,30 часова, није оправдала своје одсуство са рада, нити је обавестила непосредног руководиоца о спречености доласка на рад.

Међутим, имајући у виду утврђено чињеничног стања, правилан је закључак другостепеног суда да је тужилци оспореним решењем незаконито отказан уговор о раду. Наиме, у ситуацији, када запосленом, супротно уобичајеној пракси није достављен распоред рада на његовом радном месту, као у конкретном случају тужилци, не може се сматрати да је запослени несавесно или немарно извршавао радне обавезе, односно да није поштовао радну дисциплину тиме што није дошао на посао према предвиђеном распореду рада, оправдао своје одсуство са рада и обавестио руководиоца

о спречености доласка на рад. Околност да је тужила имала могућност да се упозна са распоредом рада за следећу недељу, односно да се интересује за исти јер је распоред био објављен на огласној табли на главној станици, а колегица упозорила на могућност коришћења годишњег одмора, супротно наводима ревизије не указује да је тужила несавесно и немарно поступала критичном приликом. Ово стога што су и поред објављивања на огласној табли о распореду рада запослени били обавештавани и достављањем распореда на радном месту, а што је у тужилином случају изостало, при чему је тужила у недељи која је претходила њеном недоласку на рад радила у првој смени, тако да је она по редовном току ствари требало да ради у другој смени. Дакле, тужила, како произилази из утврђеног чињеничног стања услед недостављања распореда није имала сазнање да је уместо редовне друге смене, требало да ради прву смену и да критичног дана дође да ради у првој смени. Стога је правилан закључак другостепеног суда да на страни тужиле нема кривице за повреду радне обавезе која јој је оспореним решењем стављена на терет, као једног од услова за постојање овог отказног разлога, односно свести о недопустивости понашања, која је потребна за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине. Код изложеног и по оцени Врховног суда нису били испуњени услови за примену отказног разлога из члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, па је правилно другостепени суд поништио оспорено решење, као незаконито.

Код изложеног неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Имајући у виду акцесорни карактер захтева за враћање на рад, правилно је усвојен и тужбени захтев за враћање на рад, у складу са чланом 191. став 1. Закона о раду.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд је одлуку засновао на чињеничном стању које је утврђено у првостепеном поступку, па се с тим у вези неосновано наводима ревизије указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 394. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић